

Učebnice pro střední školy						
Základní ustanovení	Moc zákonodárná	Moc výkonná	Obecné			
Je z učebnic patrné, že Česká republika je parlamentní demokracií s klíčovými politickými stranami a hnutími?	Jak učebnice popisují moc zákonodárnou, zákonodárce, volby do komor Parlamentu a funkci těchto komor?	Jak popisují učebnice legislativní proces? Je z popisů patrné, jak rychle lze změnit zákon a jaké jsou typy zákonů? Jak definovali učebnice aktivity legislativního procesu?	Jak učebnice popisují postavení prezidenta republiky, jeho pravomoci a volby do úřadu?	Je z učebnic patrné, že vláda je vrcholným reprezentantem exekutivní moci? Jak jsou popsány její pravomoci a vztah k Parlamentu a prezidentovi? Jak je popsáno konstituování vlády?	Řadí učebnice státní zastupitelství k moci výkonné? Co o něm říkájí?	Dozrují učebnice oddělení moci zákonodárné a výkonné? Využívají učebnice správnou terminologii v oblasti české státnosti?
(14) Bartoníková, Klára. Občanský a společenskou vědní základ: příboud středněškolského učiva. Brno: Computer Press, 2009. Maturitní. ISBN 978-80-251-2631-8.						
precizní, všeobshující, grafy, vysvětlivky, srozumitelné		"Svolává jednání Poslanecké sněmovny a v zákonem stanovených případech ji rozpouští" (s. 94)	Vztah i omezení k ostatním institucím popisuje, včetně konstituování vlády jako kolektivního orgánu a pověření vítěze voleb.	Ano i s vysvětlením.	Ano	Ano
(17) Bělý, Jiří. Základy společenských věd. Ostrava: Key Publishing, 2009. Společenské vědy. ISBN 978-80-7418-015-6.						
O roli stran a hnutí se v textu nijak nepíše.	Zmínuje dvoukomorový Parlament (a S) a věk nutný pro zvolení, ovšem nedefinuje volební právo aktivní ani volební systém (jen zmíní, že "Volby do dolní sněmovny jsou obvykle přímé a všeobecné." s. 104)	Zběžně a nepřesně bez zmínek typů zákonů a odlišností ("Návrh zákona se dostane do parlamentních komisí, kde jsou poslanci specializující se na určitou oblast veřejného života (...). Komise se vyjádří, event. navrhne změnu. Pak návrh odchází na jednání pléna Parlamentu. Pokud je zákon schválen, je postoupen Senátu a pokud i ten se vyjádří, je odeslán prezidentu republiky, který má právo Parlamentu vrátit zákon." s. 104-105). Zákonodárná iniciativa je taktéž popsána nepřesně ("...poslanci Parlamentu, Senátu, vláda a zastupitelstvo vyššího správního celku..." s. 104)	Volby prezidenta jsou popsány zřejmě podle staré úpravy. Nejdůležitější pravomoci jsou vyměňovány, ale bez kontextu (jmenuje a odvolává - ale jak? Proč? Libovolebně?), pomítnuto jmenování ústavních soudců a členů CNB.	Ano, je to explicitně zmíněno. Je zmíněna odpovědnost PS PCR a zmíněna kolektivní kompozice vlády. O sestavení vlády se nemluví (s výjimkou konstatování, že ji jmenuje a odvolává prezident). Úpravou je nesmyslné uvedeno, že má právo suspensivního veta. Závadícím způsobem je řečeno, že vláda disponuje právem udělovat milosti a vyhlášovat amnestie.	Není vůbec zmíněno.	Ano
(18) Dufek, Pavel. Společenské vědy pro střední školy: učebnice. 2. díl. Brno: Didaktis, 2010. ISBN 978-80-7358-152-7.						
Ano, učebnice věnuje kapitoly demokracii, státu, politickým stranám i politickému životu v ČR. Nabízí mnoho podnětů k zamyšlení.	Učebnice postihuje základní charakteristiky Parlamentu a jeho komor, základní vztahy mezi sebou a ostatními institucemi, popisuje volby i mandát poslanců a senátorů.	Legislativní proces je popsat stručně, ale se všemi podstatnými náležitostmi a přehledně od zákonodárné iniciativy (standardně pomítnuta "skupina poslanců", přes vyjádření vlády, výroby, stručný popis třech čtení a následně zmíne Senátu a prezidenta. Opět s příklady z praxe a možnými modifikacemi v případě ústavních zákonů, mezinárodních smluv, stavu legislativní nouze apod.	Prezidentovi je věnována přibližně stejná pozornost jako vládě. Pravomoci zmíněny v patřičném kontextu. Volby podle staré úpravy, ale stručně.	Uvedeno, že vláda je důležitější orgán pro výkonnou moc než prezident. Popsána role, činnost, složení.	Nezmíněno.	Ano
(19) Čadová, Barbara, Jana Petřelová a Miroslava Čermáková. Maturitní otázky - občanský a společenskou vědní základ. Praha: Fragment, 2008. Maturitní otázky. ISBN 978-80-253-0600-0.						
Ano	PS přijímá zákony a s je brzda (konkrétní mechanismus). PS dříve volby le předjednání zákonů. V čele PS předseda (možnost odvolání), u S nic takového nezmíněno. Kapitola o vládách v ČR zmatená. Parlamentní volby jsou pojmenovány volby do PS, ale zároveň i zmíněno, že ve volebních obvodech se volí senátoři. Zmíněny dvě skrutinía (ale to není pravda), do prvního skrutinía postupují s 5 % více a koalice potřebuje 10 % (zavádějící). Pak senátní volby.	Legislativní proces jen obecně ve 4 bodech (zákonodárná iniciativa - projednání - schválení - vyhlášení) bez podrobností bez kontextu.	Pravomoci opět popsány bez kontextu, jen rozdílně na suverénní a kontraziganci (kam je mylně řazeno i udělování milosti vedle amnestie). Stará úprava volby, ale bez podrobností.	Prezident jmenuje předsedu a na jeho návrh jednotlivé ministry.	Není vůbec zmíněno.	Ano
(20) David, Roman. Politologie: základy společenských věd. 6. přeprac. dopl. vyd. Olomouc: Nakladatelství Olomouc, 2007. ISBN 978-80-7182-239-4.						
Učebnice je pojata jako široký výklad s "žitankou" o politologii jako takové. Chybí jasnější oddělení českého politického systému od obecného výkladu. Vhodné spíše pro studenty politologie, nikoli pro výuku české státnosti na střední škole.						
(21) Jirásková, Věra. Základy společenských věd: pro učitele učitelů - studenty pedagogických fakult, pro učitele středních škol a jejich žáky. 2. vyd. Praha: Eurolex Bohemia, 2005. ISBN 980-86861-29-5.						
Role stran a poslaneckých klubů je zmíněna a popsána.	Učebnice postupuje přesně v logice ústavy, srozumitelně, ale podrobně vysvětluje všechny dotazované parametry se správným užitím terminologie.					
(22) Köhlerová, Tereza a Marek Moudrý. Občanský a společenskou vědní základ. Politologie. Člověk v mezinárodním prostředí. Kralice na Hané: Computer Media, 2011. ISBN 978-80-7402-121-3.						
Politické strany jsou zmíněny, klasifikovány obecně, ale jejich role je "redukována" na to, že usilují o moc a voliči je volí ve volbách.	Popsán proces voleb (jak voliti včetně vysvětlení, jak probíhají volby do PS a S - jsou popsány předpoklady a způsob volby. Ale z textu vyplývá jen to, že se obě komory podílí na schvalování zákonů a že vláda je odpovědná PS, ale jiné rozdíly ani charakteristiky se nedozvíme. (Poslanci i S pracují v komisích a výborech, ale proč a v jakých, to taky nevíme).	Legislativní proces popsán názorně, ale nekonzistentně v oblasti lhůt. Na to, že popisuje podrobně i připomínkové řízení s lhůtami, do kdy se orgány vyjadřují apod., tak vůbec nezmiňuje, že například S se musí vyjádřit do 30 dnů, že prezident do 15 dnů. Dále, navzdory podrobnosti a preciznosti jinde, operuje s pojmem platnost zákona, ale nerozlišuje jeho účinnost (platný od vyhlášení ve Sbírce, ale nefká, že účinný je až 15 dní poté). Dále zákonodárnou iniciativu přisuzuje i ministrům a pak sice správně zastupitelstvu VÚST, ale jako příklad je uveden Severomoravský kraj - záměna za správní kraj (ale kapitola o samosprávě kraje vysvětluje podle současného stavu).	Prezident je volen na společné schůzi, ale je reflektováno přijetí nové úpravy s tím, že příst se bude volit přímo. Pravomoci vyměňovány jen některé, ale bez přímého kontextu (obdobně tak jako v ústavě, kontext lze místy dovodit např. texty). Reflektována i možnost odvolání, ale podle staré úpravy, bez ohledu na již přijatou novou. Nicméně prezidentovi není věnována velká pozornost.	Vláda je vrcholný orgán výkonné moci, odpovědná PS, která ji může většinou hlasů odvolat. Řídí a kontroluje chod státního aparátu. Je složena z premiéra, místopředsedy a ministrů. Je uvedeno, že premiér jmenuje, odvolává a přijímá demise členů vlády, ale totéž je uvedeno i u prezidenta (opticky to vypadá, že se tyto funkce dublují, tj. jsou paralelní). Není řečeno, jak vláda dostane důvěru PS (jen že o ni žádá do 30 dnů po jmenování), ale PS ji může většinou hlasů odvolat.	Ano i s vysvětlením.	Ano
(23) Mudrychová, Jiřka. Základy společenských věd: 25 podrobně zpracovaných témat. 2. vyd. Třebíč: R. Veselý, 2001. Opakujeme si k maturitě. ISBN 80-86376-19-2.						
O roli stran a hnutí se v textu nijak nepíše.	Zmíněn dvoukomorový Parlament i jeho komory. Nic víc.	Nedostatečný výčet různých druhů zákonů a potřebné většiny k jejich přijetí. (Chybí ústavní zákony, nahrazeny pojmem ústava a konstatováním, že ji schvaluje Parlament 3/5 většinou), chybí volební zákony, opomenut legislativní proces.	Volby prezidenta jsou popsány zřejmě podle staré úpravy. Nejdůležitější pravomoci jsou vyměňovány, ale bez kontextu (jmenuje a odvolává - ale jak? Proč? Libovolebně?), pomítnuto jmenování ústavních soudců.	Ano, je explicitně zmíněno, že vláda je vrcholným orgánem. Vše se o vládě nedozvíme.	Není vůbec zmíněno.	Ano
(24) Parkan, František. Přehled učiva k maturitě. Praha: Fortuna, 2006. ISBN 80-7168-970-X.						
V textu je poměrně podrobně popsáno k čemu politické strany slouží, jak je lze založit a jak mohou a nemohou fungovat.	Volby jsou popsány poměrně podrobně včetně uzavíracích klausul, systému, obvodů apod. V textu jsou popsány charakteristiky obou komor Parlamentu včetně jejich vztahu a jejich pravomocí.	Legislativní proces je z celkového pohledu popsán poměrně detailně (bez zmínek třech čtení) včetně zmínek o komisi a výboru. Je zmíněna 30denní lhůta pro vyjádření se k zákonu pro Senát. Jsou popsány odlišné procedury pro přijímání zákonů, ústavních zákonů a pro vyhlášení válečného stavu, avšak nejsou zmíněny volební zákony. Aktéři, kteří mají právo zákonodárné iniciativy, jsou vyměňovány. Učebnice (tak jako jiné) místy trpí zavádějícími formulacemi ("... [k přijetí ústavního zákona] je třeba souhlasu třípětinové většiny všech poslanců a všech přítomných senátorů..." str. 64)	Prezidentská volba je popsána samozřejmě podle staré úpravy. Jeho pravomoci jsou vyměňovány zřejmě i se zmínkou, že některé je třeba kontrazigovat. U jmenování vlády je např. popsáno, že předseda by měl být ten, kdo získá "101" ... U rozpouštění PS a odvolávání vlády je však opět ponecháno zdání, že prezident může kdykoli.	Je explicitně zmíněno, že vláda je "nejvyšším orgánem státní moci a správy" (s. 62), jsou popsány její hlavní funkce a fungování včetně vztahu k prezidentovi a parlamentu. Explicitně se mluví o vyslovení důvěry PS, která není-li vyslovena, nutí vládu k demisi.	Ano, a to i s drobným vysvětlením.	Ano
(25) Šil, Premysl a Jana Karolová. Člověk jako občan a světoobčan: politologie, právo a mezinárodní vztahy pro střední školy. Olomouc: Nakladatelství Olomouc, 2008. ISBN 978-80-7182-258-5.						
Role politických stran je popsána, implicitně můžeme vyčíst jejich důležitost pro parlamentní systém.	Učebnice se obecně snaží vzdělávací interaktivně - je postavena jako materiál pro interaktivní vyučování. Proto si na poměrně dobré vysvětlením procesu voleb do obou komor Parlamentu studenti volby pak mohou vyzkoušet. Charakteristika obou komor je mírně upozaděna, ale podstatné náležitosti v textu nalezneme (místy po částech v různých částech knihy tak, jak postupuje interaktivní hra).	Legislativní proces včetně zákonodárné iniciativy je popsán stručně, ale jasně a dobře. Jsou vynechány komise a výbory, natož připomínkové řízení, ale je zmíněno, že se rozhoduje v jednom až třech čteních. Zjednodušené je podáno i veto Senátu a prezidenta. Kláden je důraz na "zažít" si proces, než na přesná konkrétní a podrobná fakta.	Prezident republiky je upozádn. Jsou zřejmě a stručně vypsané pravomoci, opět bez detailů, ale pro logiku knihy není prezident příliš podstatný. Volby jsou zmíněny podle staré úpravy.	Obecně je moc výkonná upozaděna, avšak jsou popsány důležité vztahy PS a vlády a vlády a prezidenta.	Ano, a to i s drobným vysvětlením. (zastupuje veřejnou žalobu).	Ano
(26) Zlámal, Jaroslav, Jana Bellová a Jakub Haluza. Občanský a společenskou vědní základ. Právo. Kralice na Hané: Computer Media, 2011. ISBN 978-80-7402-090-2.						
O roli stran a hnutí se v textu nijak nepíše.	Popsány předpoklady pro zvolení, aktivní i pasivní volební právo i rozdílné volební systémy.	"Pokud se jedná o zákon ústavní nebo ratifikaci mezinárodní smlouvy, vyžaduje se přítomnost tří pětín celkového počtu zvolených zákonodárců (ratifikovaná většina)." (s. 30) Viz díl Politologie, ale navíc příblyho vysvětlení - "rozcestník" možnost legislativního procesu při rozdílných stanoviscích Senátu. Popsána zákonná opatření Senátu.	Je popsáno, za jakých okolností může prezident rozpustit PS (vynechána možnost samorozpuštění schválení v roce 2009). Ale pak napsáno, že má velké pravomoci (jmenuje, odvolává... a vyhláší referendum o přistoupení ČR k EU a jeho výsledek"), ovšem bez kontextu. Volba podle staré úpravy. Zmíněno, že se připravuje omezení pravomocí prezidenta.	Viz díl Politologie s tím, že jsou sice uvedeny příklady úřadů a institucí státní moci, ale nejsou uvedeny příklady ministrů. Popsáno, že prezident jmenuje premiéra, ten navrhne další členy vlády a vláda pak do 30 dnů požádá PS o důvěru, když jí nezíská, proces se opakuje.	Ano i s vysvětlením.	Ano
(27) Zubková, Zdeňka a Renáta Drábová. Společenské vědy v kostce: pro střední školy. Havlíčkův Brod: Fragment, 2007. V kostce. ISBN 978-80-253-0190-6.						
V textu je role politických stran popsána. Obecně kniha trpí bodovostí a stručností (tak, aby postihla vše, ze všech oblastí společenských věd).	Volby popsány velmi stručně, ale vylíchnuta podstatá i jednotlivé rozdíly mezi volbami do PS a S, včetně konkrétností. O komorách, jejich funkci apod. se dále nemluví.	Legislativní proces ani jeho aktéři nejsou vůbec zmíněni.	Prezident republiky je zmíněn zřejmě "volí ho parlament (...), svolává a rozpouští PS, uděluje milosti, zastupuje stát navenek, jmenuje soudce atd." (s. 56)	Vláda je zmíněna jako vrcholný orgán státní moci, který rozhoduje ve sboru a zajišťuje správu země. (s. 56)	Explicitně ne, je zmíněno až v kapitole Právo.	Ano